

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 17 февруари 2020 г.
(OR. en)

5798/20

RECH 22
COMPET 28

БЕЛЕЖКА

От: Председателството

До: Комитета на постоянните представители/Съвета

Относно: *Подготовка за заседанието на Съвета по конкурентоспособност на 27—28 февруари 2020 г.*

Стратегически подход към международното сътрудничество в областта на научните изследвания и иновациите

– *Ориентационен дебат*

Приложено се изпраща на делегациите бележка на председателството относно „Стратегически подход към международното сътрудничество в областта на научните изследвания и иновациите“ с оглед на ориентационния дебат на заседанието на Съвета по конкурентоспособност на 28 февруари 2020 г.

Стратегически подход към международното сътрудничество в областта на научните изследвания и иновациите

Науката е от решаващо значение за бъдещия ни просперитет. Напредъкът в много области — от ограничаването на последиците от изменението на климата до подобряването на здравето на нашите граждани или гарантирането на зачитането на демократичните ценности — ще зависи от напредъка в областта на научните изследвания и иновациите.

Една трета от научните публикации в света са европейски, което показва, че Европа все още е една от най-добре представящите се системи в света. Конкурентното ѝ положение обаче се оспорва от нарастващото влияние на основните световни конкуренти. А Съюзът е изправен и пред вътрешни предизвикателства. Една от най-големите и най-мощни национални системи за научни изследвания в Европа току-що напусна ЕС и сега предстои Съюзът да определи бъдещите си отношения с Обединеното кралство.

Този труден контекст следва да бъде взет под внимание при определянето на стратегическия подход на ЕС към бъдещото международно сътрудничество в областта на научните изследвания и иновациите.

Международното сътрудничество в областта на научните изследвания и иновациите е важен аспект на външната стратегия на ЕС. В Договора за създаването на Европейския съюз е включено „поощряване на сътрудничеството в областта на научните изследвания, технологичното развитие и демонстрационните дейности с трети страни и международни организации“ като една от основните дейности на Съюза за постигане на целта за укрепване на неговата научна и технологична база. Международното сътрудничество следва да улесни участието в съвместни действия, да даде възможност за взаимен достъп до върхови постижения и научни ресурси и да даде възможност за съвместно създаване на устойчиви решения на глобалните предизвикателства, установени в целите на ООН за устойчиво развитие, като същевременно се гарантира, че това сътрудничество служи на дългосрочните интереси на ЕС. Това сътрудничество също така трябва да бъде оценено спрямо настоящите приоритети на ЕС, например Европейския зелен пакт и подготовката на Европа за цифровата ера.

Международното сътрудничество следва не само да даде на държавите възможност да постигнат общите си цели и да извлекат взаимни ползи, но и да улесни по-нататъшното развитие и реализация на международното измерение на европейското научноизследователско пространство (ЕИП). Международното сътрудничество подкрепя системното споделяне и структуриране на информация, обединяването на съответните знания и осигуряването на възможност за свободно движение на изследователите. Много трети държави имат установени дългогодишни и солидни връзки на сътрудничество с ЕС в областта на научните изследвания и иновациите и участват в изграждането на европейското научноизследователско пространство от самото му начало. Тяхното интегриране в икономиката на ЕС, както и географската им близост, оказват положително въздействие върху икономическия растеж на ЕС. Ето защо са важни съществуващите силни научни мрежи и връзки.

Един от най-важните инструменти на Съюза в областта на международното сътрудничество е неговата рамкова програма за научни изследвания и иновации. Международното сътрудничество беше напълно интегрирано с РП7, укрепено с действия по програмата „Хоризонт 2020“, като те бяха отворени дори в по-голяма степен за международни партньори, и му се даде допълнителен приоритет в предложението за „Хоризонт Европа“. На практика обаче случаите на международно сътрудничество по „Хоризонт 2020“ намаляха в сравнение с РП7, което изисква внимателно да се разгледат извлечените поуки за бъдещото прилагане. Те показват възможности за подобряване на привличането на най-добрите университети в света, например чрез промяна на образеца за споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, опростяване на административните процедури, въвеждане на теми с по-голямо значение за международното сътрудничество или постигане на максимално сътрудничеството в области от взаимен стратегически интерес, както вече беше поискано от някои трети държави.

Тясното и съдържателно сътрудничество с международни партньори трябва да се основава на солидни критерии, които могат да се различават в зависимост от отношенията им с ЕС, капацитета им за научни изследвания и иновации, основаната на правила отворена пазарна икономика, включително правата върху интелектуална собственост, или насърчаването на политики за подобряване на икономическото и социалното благосъстояние на гражданите.

В този смисъл, в международното сътрудничество в областта научните изследвания и иновациите се отчитат различни фактори и то може да се различава в зависимост от държавите, с които се осъществява, съществуващите рамки и темите, по които се работи. Отвореността е важно измерение в това отношение, но може да се наложи да бъдат въведени някои условия, за да се защитят интересите на Съюза. Макар самите изследователи често да се застъпват за отвореността и обединяващата сила на науката, те също така изразяват и опасения във връзка с рисковете от отваряне.

Предвид изложеното по-горе, председателството смята, че е настъпил подходящият момент за дебат относно стратегическия подход, който ЕС следва да предприеме по отношение на международното сътрудничество в областта на научните изследвания и иновациите. Във връзка с посоченото по-горе министрите се приканват да се изкажат по следните въпроси:

- 1. С оглед на предимствата, които дава международното сътрудничество в областта на научните изследвания и иновациите, по какъв начин следва да се постигне баланс между ползите от сътрудничеството в областта на научните изследвания и иновациите и защитата на интересите на Съюза? В кои случаи следва да се ограничи сътрудничеството с конкретни субекти?*
- 2. Как ЕС може да гарантира най-добрите механизми за привличане на таланти от държави извън ЕС, като същевременно запази собствения си резерв от таланти?*
